

Souhrnná teritoriální informace:

Ukrajina

Zastupitelský úřad 11. 6. 2021 11:51

Ukrajina je východoevropskou zemí s hlavním městem Kyjev na řece Dněpru. Nezávislost země získala v roce 1991. Ukrajina je unitární polo-prezidentská republika s jednokomorovým parlamentem (Nejvyšší rada Ukrajiny), která se dělí na 24 oblastí. Část Doněcké a Luhanské oblasti a Krym není pod kontrolou ukrajinské vlády. Prezidentem je Volodymyr Zelenskyj.

Ekonomika Ukrajiny je makroekonomicky stabilizovaná a od roku 2016 ukrajinský HDP rostl o 2 – 3,3 % ročně. V roce 2020 negativně zasáhla ukrajinskou ekonomiku pandemie koronaviru s tím, že HDP se snížil o 3,9 %, v roce 2021 se předpokládá růst HDP o cca 4 %. Od roku 2017 je v platnosti Asociační dohoda EU – Ukrajina a postupně probíhá propojování ukrajinského trhu s vnitřním trhem EU. EU je též nejvýznamnějším obchodním partnerem Ukrajiny. Mezi rostoucí a perspektivní sektory ekonomiky patří zemědělství, IT (včetně digitalizace), energetika, zdravotnictví, dopravní průmysl apod.

Ukrajina je významným obchodním partnerem ČR, tj. již několik let patří mezi 20 nejvýznamnějších obchodních partnerů ČR. V období 2016 – 2019 se obchodní obrát ČR a Ukrajiny průběžně zvyšoval, v roce 2019 dosáhl 63 mld. Kč. V roce 2020 bilaterální obchodní výměnu negativně ovlivnila pandemie koronaviru a obchodní obrát se snížil o 7 % v porovnání s rokem 2019. Na Ukrajině působí více jak 200 kanceláří a zastoupení českých společností, nejvíce v Kyjevě a Kyjevské oblasti, Lvovské oblasti, Dněpropetrovské oblasti a Zakarpatské oblasti.

Základní údaje	
Hlavní město	Kyjev
Počet obyvatel	41,9 milionů (2020)
Jazyk	ukrajinština
Náboženství	pravoslaví, řeckokatolické, římskokatolické, judaismus
Státní zřízení	parlamentně - prezidentská republika
Hlava státu	Volodymyr Zelenskyj
Hlava vlády	Denys Šmyhal
Název měny	ukrajinská hřívna
Cestování	
Časový posun	+ 1 hod.
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Radek Matula
Ekonomický úsek	Ing. František Trojáček
Konzulární úsek	Mgr. Jana Stará
CzechTrade	Mgr. Oksana Antoněnko
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	151,7
Hospodářský růst (%)	- 3,9
Inflace (%)	7,0
Nezaměstnanost (%)	9,4

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Ukrajina byla ustavena 24. 8. 1991 jako unitární polo-prezidentská republika s jednokomorovým parlamentem (Nejvyšší rada Ukrajiny). Ukrajina se administrativně dělí na 24 oblastí.

Hlavou státu je prezident, který je volen na období 5 let. V dubnu 2019 proběhlo na Ukrajině druhé kolo prezidentských voleb, ve kterém získal celkem 73,2% hlasů prezidentský kandidát Volodymyr Zelenskij. Dne 20. 5. 2019 byl Volodymyr Zelenskij inaugurován za prezidenta Ukrajiny.

Nejvyšší rada Ukrajiny (parlament) je zákonodárným orgánem v jednokomorovém politickém systému Ukrajiny a má 450 poslanců volených na období 5 let. Volby se uskutečňují smíšeným systémem, tj. polovina mandátů se rozděluje v poměrném volebním systému a polovina většinou. Předsedou Nejvyšší rady Ukrajiny je Dmytro Razumkov. Dne 21. 7. 2019 na Ukrajině proběhly předčasné parlamentní volby. Dle jejich výsledků jsou v parlamentu zastoupeny tyto politické strany: Sluha národa, Opoziční platforma, Bafkivščyna, Evropská solidarita, Holos.

Dne 29.8. 2019 se uskutečnilo první zasedání nové Nejvyšší rady Ukrajiny, na kterém - na základě návrhu předsedy vlády O. Hončaruka - parlament schválil novou vládu. Počátkem března 2020 podala vláda O. Hončaruka demisi a novým předsedou vlády byl jmenován Denys Šmyhal. Dne 4.3. 2020 schválila Nejvyšší rada obnovené složení vlády, několik ministrů bylo postupně jmenováno později (aktuální složení vlády viz níže):

- 1. vicepremiér a ministr ekonomiky: Oleksij Ljubčenko
- Vicepremiérka pro otázky evropské a euroatlantické integrace: Olga Stefanyšyna
- Vicepremiér a ministr pro reintegraci dočasně okupovaných teritorií: Oleksij Reznikov
- Vicepremiér a ministr pro digitální transformaci: Mychailo Fedorov
- Vicepremiér a ministr pro otázky strategických odvětví průmyslu: Oleh Uruský
- Ministr spravedlnosti: Denys Maljuska
- Ministr financí: Sergej Marčenko
- Ministr ochrany životního prostředí a přírodních zdrojů: Roman Abramovskij
- Ministr energetiky: Herman Haluščenko
- Ministr infrastruktury: Oleksandr Kubrakov
- Ministryně rozvoje komunit a teritorií Ukrajiny: Oleksij Černyšov
- Ministr školství a vědy: Serhij Škarlet
- Ministr kultury a informační politiky: Oleksandr Tkačenko
- Ministr zdravotnictví: Viktor Ljaško
- Ministr mládeže a sportu: Vadym Hutcajt
- Ministryně sociální politiky: Maryna Lazebna
- Ministr vnitřních věcí: Arsen Avakov
- Ministr zahraničních věcí: Dmytro Kuleba
- Ministr obrany: Andrij Taran
- Ministryně pro veterány: Yulia Laputina
- Ministr pro agrární politiku a potravinářství: Roman Leščenko
- Ministr kabinetu ministrů (bez portfeje): Oleh Nemčinov

1.2 Zahraniční politika země

Ukrajina vznikla po rozpadu SSSR a dodnes se v oblasti zahraniční politiky potýká se sovětským dědictvím. Země je, co se svého zahraničně politického směřování týče, rozdělena. Část obyvatelstva (převážně na západě země) si přeje silnou orientaci na EU a Západ obecně, zatímco

obyvatelstvo ve východní části země, zvláště na Donbase, se politicky i ekonomicky tradičně orientuje na Rusko. Toto pomyslné rozdělení země se projevilo při Oranžové revoluci v roce 2004 a následně při tzv. Majdanu v roce 2014. V obou těchto případech došlo k uchopení moci prozápadními silami.

V důsledku Majdanu byla podepsána již dříve mnoho let dojednaná Asociační dohoda EU - Ukrajina včetně dohody o volném obchodu DCFTA. Následně byla v roce 2017 zrušena vízová povinnost pro občany Ukrajiny pro turistické cesty do Unie. Silná orientace na EU a Západ obecně je hlavní charakteristikou současné ukrajinské zahraniční politiky.

Události Majdanu měly bohužel za následek agresivní akce Ruska, které na jaře 2014 zabralo Krym a následně rozpoutalo válku na východě Ukrajiny v Doněcké a Luhanské oblasti. Krym je nyní z pohledu Ruska nedílnou součástí Ruské federace, zatímco Ukrajina odmítá zábor Krymu uznat a podniká veškeré možné kroky na mezinárodní scéně k jeho navrácení. Boje na linii dotyku na východě země se separatisty podporovanými Ruskem probíhají od roku 2014. V letech 2014 – 2015 byly dojednány tzv. Minské dohody, které však dosud nebyly implementovány. Veškerá dosavadní jednání o řešení konfliktu na východě země selhala a i dojednaná příměří jsou neustále porušována.

Jedním z hlavních cílů ukrajinské zahraniční politiky je vstup země do NATO. Zájem o členství v Alianci stoupl hlavně po ruské agresii v roce 2014. Ukrajina spatřuje ve svém potenciálním členství v NATO garanci bezpečnosti právě zejména vůči Rusku.

Se sousedními zeměmi (vyjma Ruska, s nímž jsou ekonomické i politické kontakty značně omezeny) má Ukrajina vztahy stabilní, ovšem ne bezproblémové. Ukrajina například neuznala výsledky prezidentských voleb v Bělorusku v srpnu 2020 a situace maďarské menšiny na jihovýchodě Ukrajiny je svárem mezi Ukrajinou a Maďarskem.

1.3 Obyvatelstvo

Od roku 1990 je registrováno snižování počtu obyvatelstva na Ukrajině. K 1. lednu 2020 počet obyvatel Ukrajiny činil 41,90 milionů obyvatel (v roce 2016 měla Ukrajina 42,76 milionů obyvatel). Cca 70 % obyvatel žije ve městech.

Národnostní složení:

Ukrajinci 77,8 %
Rusové 17,3 %
Bělorusové 0,6 %
Moldavané 0,5 %
Bulhaři 0,4 %
Poláci 0,3 %
Maďaři 0,3 %

Etnické složení:

Na Ukrajině žije více než 100 národností, včetně cca 5 000 etnických Čechů.

Náboženské skupiny:

Převládá pravoslavné náboženství, v západních oblastech řeckokatolické a římskokatolické, z protestantských nejvýraznější baptismus. Menšinová náboženství, která však mají na Ukrajině dlouhou tradici, jsou judaismus a islám. Dne 15. prosince 2018 byla vyhlášena jednotná Pravoslavná církev Ukrajiny sjednocující ukrajinské církve.

2 Ekonomie

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Ukrajinská ekonomika je makroekonomicky stabilizovaná a od roku 2016 ukrajinský HDP rostl o 2 – 3,3% ročně. V roce 2020 negativně zasáhla ukrajinskou ekonomiku pandemie koronaviru a HDP se snížil o 3,9%. Pandemie nejvíce negativně zasáhla sektory jako je turistika a služby, dále energetiku, dopravu apod. Mezi nejméně zasažené sektory lze zařadit maloobchod s potravinami, zdravotnictví, farmaceutický průmysl, IT (digitalizace) a zemědělství. Nezaměstnanost se v průběhu roku 2020 zvýšila na úroveň 9,7% s tím, že několik milionů ukrajinských občanů pracuje v zahraničí zejména v Polsku, Rusku, ČR a dalších zemích. Ukrajina se již několik let potýká s velkou dluhovou zátěží, přičemž veřejný dluh mírně roste a dosahuje 67,7% HDP. Přímé zahraniční investice na Ukrajině byly v roce 2020 negativně ovlivněny posílením „nejistoty na trhu“ a činily -420 mil. USD. K ekonomicky nejrozvinutějším regionům na Ukrajině patří zejména Kyjev a Kyjevská oblast (kam mj. směřuje nejvíce zahraničních investic), dále Dněpropetrovská oblast, Charkovská oblast, Oděská oblast a Lvovská oblast.

Ukrajinská ekonomika je orientována více na dodávky surovin, polotovarů a zemědělské produkce s tím, že probíhá proces postupných reforem s orientací na růst podílu hotových výrobků a výrobků s vyšší přidanou hodnotou. Velmi rychle se na Ukrajině rozvíjí zemědělský a potravinářský sektor a IT sektor včetně digitalizace. Z druhé strany pokračuje trend snižování průmyslové výroby, který je součástí dlouhodobého trendu postupné „de-industrializace“ ukrajinské ekonomiky. Významný faktor představuje postupné propojování ukrajinského trhu s vnitřním trhem EU na základě Asociační dohody EU – Ukrajina a v jejím rámci Dohody o volném obchodu EU – Ukrajina (DCFTA). EU je též nejvýznamnějším obchodním partnerem Ukrajiny.

Předpokládá se, že HDP Ukrajiny se v roce 2021 zvýší o cca 4%, Mezinárodní měnový fond odhaduje růst HDP o 4%, odhad EIU pro Ukrajinu je na úrovni 3,4%. V dalších letech by se měl růst ukrajinského HDP mírně zrychlit. S ohledem na dobu nutnou k oživení ekonomiky se počítá s tím, že deficit státního rozpočtu by se mohl stabilizovat na úrovni 3,3% HDP až v období 2022 – 2025. Úroveň inflace se pro rok 2021 odhaduje na 8,2%, přičemž v roce 2022 by se měla inflace snížit na 6,1%. Mezi rizika lze zařadit zejména pomalou vakcinaci obyvatel (což může zbrzdit ekonomický růst na cca 2 roky), vysoké dluhové zatížení, rostoucí postavení zemědělství v ekonomice (a s tím spojenou závislost sezonních vlivů) a existenci konfliktu na východě Ukrajiny (možné eskalace).

Tabulka z MOP + navíc platební bilance, zadluženost/HDP.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	3,4	3,2	-3,9	3,6	4,9
HDP/obyv. (USD/PPP)	12 652,4	13 385,4	13 080,0	13 780,0	14 770,0
Inflace (%)	11,0	7,9	2,7	7,0	6,2
Nezaměstnanost (%)	8,8	8,2	9,7	9,4	8,8
Export zboží (mld. USD)	43,3	46,1	45,2	51,9	58,0
Import zboží (mld. USD)	56,1	60,4	51,5	62,3	69,2
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-12,7	-14,3	-6,3	-10,5	-11,2
Průmyslová produkce (% změna)	3,0	-0,5	-5,2	5,0	4,5
Populace (mil.)	42,2	42,0	41,7	41,6	41,6
Konkurenceschopnost	83/140	85/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	7/7	6/7	6/7	6/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Pandemie COVID 19 se začala výrazněji projevovat na Ukrajině od března 2020. Nejvyšší rada Ukrajiny v reakci na pandemii přijala v polovině dubna 2020 „protikrizový rozpočet“, ve kterém se (oproti původnímu rozpočtu) snížili příjmy rozpočtu o 11% a výdaje se zvýšily o 7%. Nejvíce byly zvýšeny výdaje na penze a na státní program „zdravotnických garancí“ a byl posílen „rezervní fond“ vlády. V průběhu roku 2020 vláda přijímala celou řadu opatření na podporu domácích podnikatelů a občanů. Došlo též k celkovému posílení role státu a v důsledku vládní politiky na podporu ekonomiky se zlepšila výkonnost některých sektorů ekonomiky jako je zdravotnictví, obrana, stavebnictví (zejména dopravní stavby) a též státní administrace.

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-5,7
Veřejný dluh (% HDP)	67,7
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-0,8
Daně	
PO	N/A
FO	N/A
DPH	N/A

Státní rozpočet na rok 2021 byl schválen Nejvyšší radou v polovině prosince 2020 s tím, že příjmy rozpočtu by měly dosáhnout 1084 mld. hřiven a výdaje 1320 mld. hřiven. Deficit státního rozpočtu by měl činit 5,5% HDP. V rozpočtu se výrazně zvýšily výdaje na zdravotnictví (160 mld. hřiven), výdaje na vzdělání a vědu dosáhnou 170 mld. hřiven a výdaje na bezpečnost a obranu 256 mld. hřiven (tj. 5,93% HDP). Při přípravě rozpočtu se vycházelo z předpokladu růstu HDP v roce 2021 o 4,6% a inflace na úrovni 7%.

Ukrajinský veřejný a garantovaný dluh v průběhu roku 2020 rostl a přesahuje úroveň 90 mld. USD, přičemž potřeby ukrajinské strany na základní financování a splátky v roce 2021 dosahují více jak 20 mld. USD. V současné situaci je Ukrajina závislá na podpoře ze strany mezinárodních finančních institucí. Mezinárodní měnový fond (MMF) schválil v červnu 2020 program SBA pro Ukrajinu (Stand – by Arrangement) ve výši 5 mld. USD a ještě v červnu 2020 byla uvolněna první tranše ve výši 2,1 mld. USD. Ukrajinská vláda očekává v roce 2021 uvolnění dalších dvou tranší, každé ve výši 700 mil. USD, zatím však nedosáhla příslušné dohody s MMF. Finanční podporu poskytují ukrajinské straně též EU, která uvolnila v listopadu 2020 tranši makroekonomické finanční pomoci ve výši 600 mil. euro s tím, že finanční prostředky byly primárně určeny na využití při snižování dopadů pandemie koronaviru. Finanční podporu poskytují Ukrajině též další finanční instituce jako je EIB, Světová banka, apod.

2.3 Bankovní systém

Bankovní systém na Ukrajině je stabilizovaný a lze jej charakterizovat jako dvojstupňový, zahrnuje Národní banku Ukrajiny (NBU) a komerční banky s licenci. Po znárodnění Privatbanky v roce 2016 a některých dalších bank (Ukreximbanka, Oščadbanka, Ukrgazbanka) dosáhl podíl státu v bankovním sektoru cca 55%. V letech 2018 a 2019 byl ukrajinský bankovní sektor dále konsolidován. Na Ukrajině působí celkem 73 banky, v cca třetině z nich je zahraniční kapitál. Banky na Ukrajině vykázaly v roce 2020 čistý zisk na úrovni 41,3 mld. hřiven (1,23 mld. euro). Klíčové výzvy bankovního sektoru představuje otázka privatizace státem vlastněných bank a dále soudní řízení kolem největší banky PrivatBanka. Vklady jsou v bankách pojištěny u Fondu garantovaných vkladů na 200 tisíc hřiven (6 tisíc euro).

Mezi největší banky na Ukrajině dle ziskovosti se řadí Privatbanka (největší ukrajinská banka se ziskem v roce 2020 na úrovni 760 mil. euro, tj. 61 % zisku celého bankovního sektoru), Raiffeisen Bank Aval (rakouská banka, která je nejúspěšnější zahraniční bankou na Ukrajině), Oščadbanka (ukrajinská státní banka s druhými největšími aktivy), PUMB (soukromá ukrajinská banka patřící průmyslově – finanční skupině SKM) a Ukrsibbank (zahraniční banka většinově vlastněná skupinou BNP Paribas).

Špatné úvěry z nesolventních bank (non-performing loans) jsou převáděny do Garančního fondu vkladů fyzických osob, který od prosince 2017 nabízí „špatné úvěry“ k odprodeji prostřednictvím elektronického systému PROZORRO. Od prosince 2018 jsou „špatné úvěry“ prodávány soukromým investorům. Od května 2019 se Ukrajina zapojila do systému Clearstream (mezinárodního centrálního systému pro cenné papíry Deutsche Borse Group), který propojil ukrajinský trh státních dluhopisů s globálním finančním systémem a mj. umožňuje nerezidentům nakupovat ukrajinské vládní dluhopisy v lokální měně.

2.4 Daňový systém

Daňový systém na Ukrajině (daně a poplatky) lze charakterizovat jako standardní. Jeho základní principy jsou definovány Daňovým kodexem. Mezi nejdůležitější daně a poplatky lze zařadit:

- 1 daň z přidané hodnoty ve výši 20% a dále 7% u farmaceutických výrobků
- 1 daň z příjmu právnických osob ve výši 18%,
- 1 daň z příjmu fyzických osob ve výši 18% (pro pracující důchodce ve výši 15% z příjmu přesahujícího 3- násobek minimální mzdy)

- 1 vojenská daň ve výši 1,5%
- 1 dále ekologická daň, pozemková daň, poplatky za registraci motorových vozidel, zemědělská daň, spotřební daň, místní daně a poplatky aj.
- 1 jednotný sociální vklad 22% (sociální a zdravotní pojištění)

Daňový kodex upravuje též otázky navazující na smlouvy o zamezení dvojího zdanění, se kterými se mohou čeští podnikatelé při podnikání na Ukrajině setkat. To se např. týká ustanovení o tzv. stálé provozovně, dividend, úroků, licenčních poplatků a příjmů ze závislé činnosti.

Aktuální stav v oblasti daní je na stránkách Statní daňové služby Ukrajiny: <https://tax.gov.ua/podatki-ta-zbori/>. V rámci postupného posilování mezinárodní spolupráce Ukrajiny lze v budoucnu očekávat zjednodušování a zkvalitňování daňového systému.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Evropská unie představuje největšího obchodního partnera Ukrajiny s 37,8% podílem v exportu a 43,4% podílem v importu v roce 2020. Více jak 15 000 ukrajinských společností exportuje své výrobky a služby do EU. V rámci zemí EU je Polsko druhou největší destinací pro ukrajinský export a druhým největším importním partnerem je Německo. Největším obchodním partnerem Ukrajiny jako jednotlivá země je Čína s podílem 14,5% v ukrajinském exportu a 15,4 % v importu s tím, že ukrajinský export na čínský trh se výrazně zvýšil právě v roce 2020.

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	21 549,9	24 157,4	23 145,8	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	17 426,3	19 125,9	16 507,1	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-4 123,6	-5 031,5	-6 638,7	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Ukrajina představuje 20. nejvýznamnějšího obchodního partnera ČR z pohledu českého exportu (a ČR je pro Ukrajinu 14. nejvýznamnějším obchodním partnerem a 8. nejvýznamnějším obchodním partnerem v rámci EU). Bilaterální obchodní výměna ČR a Ukrajiny postupně rostla v období od roku 2016 a v roce 2019 dosáhla 63,7 mld. Kč. V roce 2020 došlo ke snížení obchodní výměny ČR a Ukrajiny o 7 % na 59,3 mld. Kč z důvodu pandemie koronaviru. ČR vyváží na Ukrajinu především komunikační techniku, osobní vozidla a jejich příslušenství, zemědělské stroje a spotřební zboží apod., z Ukrajiny se do ČR dováží zejména suroviny jako je železná ruda, koncentráty, ethylalkohol, postupně roste podíl potravin a zemědělských výrobků a též vybraného spotřebního zboží.

Obchodní výměna s ČR (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	33,1	35,1	32,6	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	26,2	28,8	26,9	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-6,9	-6,3	-5,8	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Od září 2017 je plnohodnotně platná Asociační dohoda EU – Ukrajina s tím, že představuje „návod“ pro realizaci politických a ekonomických reforem na Ukrajině. V rámci integračního úsilí ukrajinská vláda přijala akční plán, dále Komunikační strategii a „Roadmap“ pro přijímání

integrační legislativy. Pravidelně se vypracovává Zpráva o implementaci Asociační dohody mezi Ukrajinou a EU (Report on Implementation of the Association Agreement between Ukraine and the EU). Od 1. ledna 2016 je uplatňována Prohloubená a komplexní dohoda o zóně volného obchodu (DCFTA), která je součástí Asociační dohody EU - Ukrajina. Dohoda má umožnit propojení vnitřního trhu EU s ukrajinským trhem, přiblížit ukrajinské standardy těm, které platí v EU a podpořit diversifikaci a zvýšení konkurenceschopnosti ukrajinského exportu a ukrajinské ekonomiky jako celku.

Smlouvy s ČR

Česká a ukrajinská strana rozvíjejí hospodářskou spolupráci na základě Asociační dohody EU – Ukrajina a její DCFTA s tím, že české společnosti budou moci využívat výhody vyplývající z postupného plnohodnotného propojení ukrajinského trhu s vnitřním trhem EU. Z dalších dohod lze uvést Dohodu o podpoře a vzájemné ochraně investic, Smlouvu o zamezení dvojího zdanění, Dohodu o spolupráci v oblasti jaderné energetiky, Dohodu o mezinárodní silniční dopravě, Dohodu o letecké přepravě apod. Seznam platných smluv s Ukrajinou je na https://www.mzv.cz/kiev/cz/vzajemne_vztahy/dvoustranne_smlouvy_s_ukrajinou/index.html.

3.3 Rozvojová spolupráce

ČR realizuje na Ukrajině dlouhodobě jak humanitární pomoc, tak i projekty v rámci rozvojové a transformační spolupráce. Po roce 2014 byly v souvislosti s obnovou a demokratickou transformací Ukrajiny aktivity ČR významně rozšířeny. Celková česká pomoc v letech 2014-2020 dosáhla výše skoro 500 milionů Kč.

Aktivity ČR jsou směřovány do několika prioritních oblastí. V rámci rozvojové pomoci je pozornost zaměřena z velké části na oblast školství – podpora rozvoje mechanismů zajišťování kvality vzdělávání, česko-ukrajinská meziuniverzitní spolupráce, zlepšování materiálních podmínek tzv. přesídlených univerzit či projekty B2B (ČRA). Prostřednictvím tzv. malých rozvojových projektů a programu MEDEVAC (MV ČR) ČR pomáhá rozvíjet po materiální i expertní stránce činnost zdravotnických zařízení a univerzit.

V souvislosti s konfliktem na východě Ukrajiny ČR financovala např. psychorehabilitační tábory pro děti z oblastí zasažených válkou, opravy škol, dodávky zdravotnického vybavení pro instituce sídlící v bezprostřední blízkosti tzv. linie kontaktu a podpořila odminovávací aktivity či rozvoj komunit nacházejících se v konfliktní zóně.

V rámci transformační spolupráce ČR podporuje zejména rozvoj ukrajinské občanské společnosti. Projekty se tematicky zaměřují především na boj proti korupci, nezávislá média, ochranu lidských práv, rozvoj místních iniciativ či ekologii.

ČR pomáhá rovněž v reakci na pandemii covid-19, v rámci které poskytla asistenci za více než 40 milionů Kč (dodávky zdravotnického vybavení českých firem prostřednictvím vázaných peněžních darů, podpora českých a ukrajinských nevládních organizací zdravotnických zařízení, humanitární dary české vlády).

Kromě toho ČR realizuje na Ukrajině projekty bezpečnostní rozvojové spolupráce (MV ČR), nabízí ukrajinským studentům vládní stipendia (MŠMT ČR) a rovněž se aktivně účastní implementace projektů Mezinárodního Visegrádského fondu.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Příležitosti pro české společnosti na ukrajinském trhu jsou především v sektorech, jako je doprava a infrastruktura, IT sektor (digitalizace), zdravotnictví, zemědělství a potravinářský průmysl, energetika, vodohospodářství a odpadní průmysl.

► Dopravní průmysl a infrastruktura

Na Ukrajině pokračuje v roce 2021 realizace programu prezidenta „Velyke budivnyctvo“ (Velké budování) se zaměřením na rekonstrukci rozsáhlé sítě silnic. To vytváří možnosti pro české dodavatele techniky a technologií pro společnosti zapojené do těchto programů a v segmentu stavebnictví všeobecně. Další možnosti existují v rámci předpokládané transformace státní železnice Ukrzaliznyca (dodávky komponentů, modernizace lokomotiv apod.) a zajištění osobní železniční dopravy mezi západní Ukrajinou a ČR. Možnosti pro spolupráci jsou také při modernizaci veřejné dopravy na Ukrajině (vozy metra, tramvaje, autobusy, trolejbusy).

► ICT (Digitalizace)

Perspektivním sektorem ukrajinské ekonomiky je oblast digitalizace, a to i v návaznosti na silný IT sektor na Ukrajině. Možnosti pro české společnosti existují zejména v oblasti spolupráce s příslušnými ukrajinskými státními institucemi a společnostmi při rozvoji různých aspektů a programů digitalizace. K podpoře této spolupráce je možné organizovat bilaterální semináře či konzultace. Další možnosti pro české společnosti existují v rámci rozvoje „Smart City“ (zavádění elektronických jízdenek, elektronické jízdní řády, multifunkční elektronické karty pro obyvatele apod.).

► Zdravotnictví a farmaceutický průmysl

Pandemie obrátila větší pozornost na sektor zdravotnictví a na potřebu jeho dalšího rozvoje, což se mj. projevilo výrazným růstem výdajů na zdravotnictví pro rok 2021 ve státním rozpočtu. S tím je spojené budování nových částí nemocnic a zlepšení jejich vybavení zdravotnickým zařízením a technologiemi a též poptávka po zdravotnickém materiálu. Státní nemocnice realizují nákupy prostřednictvím elektronického systému ProZorro (rozhoduje zejména cena nabídky). Soukromé nemocnice jsou pružnější a často nakupují přímo od výrobců, což vytváří možnosti pro české společnosti.

► Zemědělství a potravinářský průmysl

V roce 2020 byl na Ukrajině schválen zákon ke zrušení moratoria na prodej zemědělské půdy (moratorium se ruší od poloviny roku 2021). Zrušení moratoria v roce 2021 pravděpodobně nasměruje investice do nákupu zemědělské půdy a zpomalí se investice do dalších segmentů v zemědělství. Existují dobré exportní příležitosti u zařízení potravinářského sektoru, u zemědělské techniky a technologií, u energetického zařízení na biomasu (zemědělské odpady), u potravin v oblasti zdravé výživy a různých delikates (sušené maso, sýry).

► Energetický průmysl

Energetika představuje důležitý strategický sektor, který prochází celou řadou reformních a modernizačních kroků. Perspektivní je na Ukrajině oblast energetické účinnosti a rozvoj segmentu obnovitelných zdrojů energie, který je zajímavý i z investičního hlediska. Zajímavá je modernizace energetické infrastruktury včetně jaderných elektráren. Mezinárodní finanční instituce (EIB, EBRD apod.) poskytují přednostně financování pro „zelené“ projekty.

► Vodohospodářství a odpadní průmysl

Rostoucí pozornost je na Ukrajině věnována výstavbě moderních skládek, závodů na třídění a zpracování odpadů a čističek odpadních vod ve vybraných městech. České společnosti se mohou prosadit spíše jako subdodavatelé technologií pro ukrajinské generální dodavatele. V sektoru je též lepší dostupnost financování (EIB, EBRD apod.).

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Na Ukrajině je potřebné počítat s tím, že obchodní jednání zpravidla probíhají delší dobu s tím, že ukrajinští partneři se chtějí dobře seznámit se svými českými kolegy dříve než se uzavřou významnější obchodní dohody. To předpokládá pracovní cesty na Ukrajinu a přímé jednání s partnery. Užitečné zázemí pro české podnikatele na Ukrajině představuje zejména Velvyslanectví ČR v Kyjevě, Kancelář CzechTrade v Kyjevě, zemědělský expert při velvyslanectví a též Generální konzulát ČR ve Lvově.

4.2 Oslovení

Na Ukrajině se při oslovení v ústní podobě používá křestní jméno a jméno po otci (ukrajinština, ruština). V písemné podobě se též používá křestní jméno a jméno po otci, v oficiální písemné korespondenci s představiteli velkých podniků a státní správy se používá při oslovení funkce (vážený pane generální řediteli apod.).

4.3 Obchodní schůzka

Obchodní jednání se dojednávají předem, a to zpravidla telefonicky, e-mailem, v některých případech i dopisem. Schůzky se organizují od 10,00 většinou v kanceláři. Oběd je zpravidla mezi 13,00 – 14,30 (cca 1- 1,5 hod.). Odpolední schůzky jsou organizovány od cca 14,30 do 17,30. V rámci významnějších jednání mohou být čeští partneři pozváni na večeři (zpravidla od 18,00 či 19,00) s tím, že na večeři se předpokládá formální oblečení (oblek, šaty). Během jednání se vyměňují vizitky (často je někteří z účastníků nemají ...). U části podnikatelské komunity na Ukrajině je nutné počítat s kulturou přípitků. Dárky se během úvodních schůzek nedávají.

K načasování jednání lze uvést, že pracovní schůzky jsou organizovány celoročně s výjimkou svátků a dní v jejich těsné blízkosti. Jedná se o počátek roku (mezi 1. – 8. 1.), Mezinárodní den žen (8. 3.), doba Velikonoc (termín se každoročně mění), počátek května (1. a 9. 5.) a o další svátky jako je Den ústavy Ukrajiny (28.6.), Den nezávislosti Ukrajiny (24.8.) a Den obránců Ukrajiny (14.10.). Těžší je organizovat pracovní jednání v době prázdnin (červenec a srpen), kdy je celá řada pracovníků včetně vedení společností též na dovolené.

Samotná jednání probíhají podobně jako v ČR. Překvapit může souběžné využívání soukromých e-mailových adres jako je ukr.net či gmail.com. Je též rozšířená komunikace prostřednictvím Viber, méně již přes WhatsApp.

Během první schůzky se chtějí ukrajinští partneři seznámit. Jsou spíše zdrženlivější, v případě znalostí ČR tuto skutečnost sdělí s cílem vytvoření více pozitivnější atmosféry (např. byli v Karlových Varech). Důležitá je pro ně osobní komunikace na všech stádiích jednání o spolupráci, mají často dobré vzdělání a znalosti.

Na Ukrajině se zpravidla toleruje zpoždění se zahájením pracovního setkání o cca 10 – 15 minut (v Kyjevě se lze často setkat při zpoždění příchodu ukrajinských partnerů se zdůvodněním odkazujícím na dopravní zácpy). Samotná jednání probíhají cca 1 – 1,5 hodiny, v rámci technických jednání se může jednat déle.

K otázce teritoriálních rozdílů v obchodních jednáních lze uvést, že jsou definovány větší koncentrací velkých podniků na východě Ukrajiny (více formálnější jednání, dodržování hierarchie) a větším počtem malých a středních podniků v západní části Ukrajiny (větší pružnost a rychlost jednání). Při jednání v menších městech je zahraničním delegacím věnována soustředěnější pozornost zahrnující často i večerní

program (pracovní večeři, kulturní program).

Při obchodních jednáních je alkohol nabízen pouze v rámci společenské části jednání (zpravidla pracovní večeře). Zde je nutné být připraven na „kulturu“ přípitků.

Na obchodních jednáních se předpokládá formální oblečení (oblek, šaty). To se týká i oficiálních pracovních večeří.

K otázce složení ideálního jednacího týmu lze uvést, že vždy záleží na dané pracovní schůzce a jejím zaměření. Na úvodním jednání by měl být přítomen manažer s rozhodovací pravomocí (u menších společností je to často i vlastník společnosti) a případně další odborníci. Na dalších technických jednáních se očekává účast příslušných odborníků a techniků.

Na Ukrajině není zcela obvyklé pozvat obchodního partnera domů. Lze však být např. po jednáních pozván na šašlik či na ryby (zejména při jednáních s menšími a středními společnostmi).

4.4 Komunikace

K jazykové vybavenosti lze uvést, že na úrovni standardních jednání není tlumočnická potřeba, zástupci společností mají schopnost komunikovat ukrajinským či ruským jazykem. V rámci oficiálních uzavírání kontraktů se zástupci velkých společností je využití tlumočení možné. Ukrajinskí podnikatelé hovoří ukrajinsky a rusky, v některých sektorech (např. IT) je rozšířena angličtina.

Vyjednávání s místními obchodníky je podobné jako v ČR, během obchodních jednání se nedoporučuje projednávat některá citlivá témata jako jsou rusko – ukrajinské vztahy, situace na východě Ukrajiny, náboženské otázky aj.

Komunikovat s partnery na Ukrajině je možné e-mailem, telefonicky apod., důležité je nicméně udržovat osobní kontakt s ukrajinskými partnery, tj. dojíždět osobně na Ukrajinu na jednání a účastnit se i dalších relevantních akcí (např. veletrhů).

4.5 Doporučení

Podnikatelům, kteří se na Ukrajinu chystají, doporučujeme se v první řadě seznámit se se základními dokumenty k teritoriu (Jednotná teritoriální informace, Mapa strategických příležitostí apod.). V další fázi je vhodné kontaktovat velvyslanectví a též kancelář CzechTrade (informace k aktuální situaci v teritoriu, možnost vyhledání partnerů, průzkum trhu apod.). Je nutné si udělat též interní představu ve společnosti k předpokládanému vstupu na ukrajinský trh (včetně finančních nákladů, otázky zřízení zastoupení, účasti na veletrzích, marketingu daného zboží apod.).

4.6 Státní svátky

Státní svátky

- 1. ledna: Nový rok
- 7. ledna: Vánoční svátky
- 8. března: Mezinárodní den žen
- 1. května: Svátek práce
- 2. května: (termín se každoročně mění): Velikonoce
- 9. května: Den vítězství
- 28. června: Den ústavy Ukrajiny
- 24. srpna: Den nezávislosti Ukrajiny
- 14. října: Den obránců Ukrajiny Ukrajina má rovněž řadu církevních svátků.

Ukrajina má rovněž řadu církevních svátků. Pravidlem je, že pokud některý ze svátků připadá na víkend, je volno kompenzováno zpravidla v nejbližších pracovních dnech.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Tradičním způsobem prodeje zboží ze zahraničí na Ukrajině je prostřednictvím dovozce či distributora. Někdy je možné zboží dodávat přímo maloobchodu, pokud jsou dodávány uspokojivé objemy zboží. Často dovozce dodává přímo konečnému zákazníkovi (např. spotřební materiál a suroviny do výrobních podniků).

U zboží s rychlejším obrátem je pro dovozce nutné držet patřičné objemy uvedeného zboží „na skladu“. Trh a konkurence vyžadují potřebu prodeje zboží již standardně propuštěného do oběhu (po proclení apod.). Na základě uvedených skutečností lze dovozcům doporučit vytvářet síť dealerů po celém území Ukrajiny a mít v čele této prodejní struktury českého manažera, který bude řídit celý proces distribuce na Ukrajině. Těto praxi se již dříve přizpůsobily větší nadnárodní společnosti.

V případě dodávek technologických celků, strojů a zařízení je výhodnější nechat se zastupovat technicky a obchodně zdatným partnerem, který bude mít zákazníky blíže v dosahu, více porozumí jejich požadavkům a bude schopen operativněji zajistit i záruční a pozáruční servis. V neposlední řadě také lépe kontroluje platby za dodané zboží či služby. Zkušenosti potvrzují, že bez využití místních zástupců se na Ukrajinu dá proniknout jen těžce.

Státní podpora regulace zboží na Ukrajině se odvíjí z principu podpory domácího výrobce. To je však úzce spojeno s dodržováním závazků mezinárodních finančních organizací - MMF, IBRD, EU (zejména z hlediska podmínek poskytování zahraničních úvěrů) a závazků ukrajinské strany vyplývajících z dohod o volném obchodu včetně Dohody o volném obchodu EU – Ukrajina (DCFTA). Ukrajina je též vázána dodržováním pravidel mezinárodního obchodu jako člen WTO (od roku 2008).

Celní hodnota zboží se stanovuje v souladu s mezinárodními standardy připočítáním ke kontraktní ceně nakupovaného zboží dopravních nákladů mezi hraničním přechodem a místem doručení zboží. Celní kodex umožňuje: proclít zboží u kteréhokoliv celního úřadu, povinnost proclít zboží do 4 hodin od podání celního prohlášení a doložení požadovaných dokumentů, osobní odpovědnost celních úředníků za průtahy v celním řízení a možnost podat celní prohlášení ještě před faktickým dovozem zboží na Ukrajinu. Používá se sazba ad valorem (% z celní hodnoty zboží), specifická (fixní sazba v euro za litr, kilogram, kus apod.) a kombinovaná – (ad valorem za podmínky minimální specifické sazby).

Certifikace dovážených výrobků je prováděna tzv. Ukrmetrteststandard. Zahraniční certifikáty uznává Ukrajina pouze v mezích mezinárodních smluv, které podepsala, nebo ke kterým se připojila. Certifikát lze vyřídít přímo na výrobce v ČR nebo pro konkrétního dovozce.

Ochrana domácího výrobce předpokládá mj. možnost zavádění licencí a kvót v případech např. výrazného zhoršení bilance zahraničního obchodu nebo v případě odvetných opatření na diskriminační omezení ze strany jiných států. Existuje několik druhů dovozních/vývozních licencí (generální, jednorázová, antidumpingová, kompenzační, speciální), přičemž na každý druh zboží může být aplikován maximálně jeden druh licence. Kvóty se uplatňují formou stanovení režimu vydávání individuálních licencí.

Ukrajinská legislativa považuje za nekalou konkurenci v zahraničním obchodě zejména uskutečňování dumpingových dovozů a subvencovaných dovozů. Na základě antidumpingových či antisubvenčních šetření jsou přijímána rozhodnutí o zavedení antidumpingových vyrovnávacích či speciálních opatření, proti kterým se lze odvolat zpravidla v měsíční lhůtě od zavedení opatření.

Od roku 2019 přistoupila ukrajinská strana k uvolnění restrikcí u nakládání se zahraniční měnou. Dle nového "Zákona o měně" a revidovaných pravidel Národní banky Ukrajiny je povolena repatriace zisku z Ukrajiny v objemu 7 mil. euro měsíčně, uvolnily se transfery finančních prostředků z Ukrajiny bez otevření účtu, odstranily se omezení při předčasném uhrazení dluhu, již se nevyžaduje vypracování písemných zpráv ke každé transakci a ke každé dohodě apod.

Zvláštností pro obchodování s ukrajinskými partnery je nutnost dodat zboží do 180 dnů ode dne úhrady zálohy, resp. zaplatit zboží do 180 dnů ode dne dodání – při nedodržení se uplatňuje sankce pro ukrajinského rezidenta, u nerezidenta v některých případech zařazení na sankční režim.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Zahraníční subjekty vyvíjejí svoji činnost na Ukrajině nejčastěji prostřednictvím akciových společností, společností s ručením omezeným a zahraničních zastoupení (bez právní subjektivity).

Zastoupení (bez právní subjektivity na ukrajinském území) zahraničních společností se registrují při Ministerstvu ekonomiky UA po předložení nezbytné dokumentace (žádost, oficiální překlady registračních dokladů a stanov mateřské společnosti, oficiální překlad potvrzení domácí banky o klientském vztahu s mateřskou společností, výroční zpráva apod.) a po zaplacení příslušného správního poplatku. Následně po registraci má zahraniční zastoupení za povinnost registrovat se u místního daňového úřadu, státní celní služby, fondu sociálních a zdravotních plateb (pro odvody za místní zaměstnance).

Ukrajinská vláda v rámci zlepšení podnikatelského prostředí předpokládá zavedení systému „jediného okna“ pro registraci společnosti nebo zastoupení.

Někteří investoři vytvářejí na Ukrajině „společné podniky“ svým vstupem do již existujícího ukrajinského podniku. Zde hraje významnou roli lidský faktor (kvalita partnerů) a dobrá obeznamenost investora se všemi okolnostmi případu.

Na ukrajinském trhu působí více jak 200 zastoupení a kanceláří českých společností s tím, že většina z nich je vedena ukrajinskými zástupci. To je dáno nesnadným a dlouhým procesem registrace českých občanů jako vedoucích zastoupení. Čeští vedoucí zastoupení zpravidla působí přímo na Ukrajině pouze několik dní v měsíci a částečně zastoupení řídí z ČR.

5.3 Marketing a komunikace

Na ukrajinském marketingovém trhu jsou využívány všechny dostupné formy reklamy (televize, rozhlas, periodika, billboardy apod.), dominantní postavení zaujímá televizní reklama, jejíž podíl se však postupně snižuje. Velmi dynamicky se rozvíjí v posledních cca 2 letech „digitální reklama“ v médiích a též na sociálních sítích, což je mj. spojeno s rychlým rozvojem digitalizace na Ukrajině. Je rozšířené využívání reklamních agentur, celá řada větších společností má vlastní marketingové oddělení.

Reklama je na ukrajinském trhu využívána celou řadou českých společností, nejviditelnější je společnost ŠKODA Auto (prostřednictvím svého ukrajinského zástupce – společnosti Eurocar), dále někteří výrobci piva z ČR a společnost Hamé (potravinářské výrobky). České společnosti často využívají k propagaci svých výrobků na Ukrajině účast na různých specializovaných mezinárodních a regionálních veletrzích.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Systém ochrany duševního vlastnictví se na Ukrajině postupně formuje směrem k mezinárodním standardům, a to i ve vazbě na závazky ukrajinské strany v této oblasti vyplývající z členství Ukrajiny ve Světové obchodní organizaci (od roku 2008) a z Asociační dohody EU – Ukrajina. Ukrajinský institut ochrany intelektuálního vlastnictví (UkrPatent) se zabývá registrací patentů a obchodních značek, Antimonopolní úřad pokrývá ochranu obchodních tajemství. Slabším místem je nadále značně rozšířený prodej importovaného padělaného zboží na trzích na Ukrajině. V posledních cca 2 letech byla v této oblasti přijata celá řada nových zákonů s cílem zkvalitnění ochrany duševního vlastnictví na Ukrajině. Zahraniční společnosti zatím musí počítat s nižší úrovní vymahatelnosti práva v této oblasti na Ukrajině.

5.5 Trh veřejných zakázek

Státní řídicí orgány a místní (regionální) rady mají právo zadávat (na soutěžním základě) subjektům zakázky na výrobu, dovoz a vývoz požadovaného zboží. Zahraniční hospodářské subjekty mají v případě výběrového řízení (veřejné soutěže) na zadání státní zakázky – v souladu se zákonem o zahraničně ekonomické činnosti – stejná práva a povinnosti jako domácí subjekty. Ke splnění všech podmínek tendru by měla být daná zahraniční společnost na Ukrajině registrována (např. mít založenou dceřinou společnost).

Ministerstvo ekonomiky Ukrajiny je zodpovědné za koordinaci vyhlášených výběrových řízení. Informace o státních zakázkách lze nalézt například na webových stránkách <https://tender.me.gov.ua>. Od dubna 2016 je v provozu elektronický portál zadávání veřejných zakázek ProZorro (prozorro.gov.ua), který mají za povinnost využívat všechny státní instituce.

Lze se též účastnit tendrů vyhlášených mezinárodními finančními institucemi na Ukrajině jako je EBRD, EIB apod. (se zohledněním tenderových pravidel těchto institucí). Pro projekty v prioritních oblastech jako jsou např. „zelené technologie“ je mezinárodními finančními institucemi poskytováno dostupnější financování.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Platební styk probíhá na Ukrajině dle stejných základních standardů jako v zemích EU. Častěji je nicméně využívána možnost platby předem či prostřednictvím akreditivu (zejména u nově navázaných obchodních vztahů). Je též potřebné zohledňovat možnosti výkyvu kurzu národní měny hřivny. Od roku 2019 došlo na Ukrajině k výraznějšímu uvolnění restrikcí s nakládáním se zahraniční měnou (tj. i pro zahraniční společnosti). Dle modelu OECD je Ukrajina v rámci klasifikace zemí podle míry rizika zařazena do stupně 6 (od počátku roku 2020).

Případné spory se na Ukrajině řeší prostřednictvím soudů, další možností je rozhodování obchodních sporů arbitrážním (rozhodčím) soudem při Obchodně - průmyslové komoře Ukrajiny, která se nachází v každém oblastním městě. Obchodní partneři, pocházející z různých států, se mohou dohodnout, že jejich spory bude rozhodovat zahraniční arbitrážní (rozhodčí) soud nebo soud jiného státu. K pomoci při řešení sporů jednotlivých společností se státními institucemi již několik let na ukrajinském trhu slouží Business Ombudsman (poradní instituce vlády Ukrajiny) a v jednotlivých ukrajinských oblastech jsou zřízeny „protiraiderské štáby“.

K řešení sporů českých společností se státními institucemi na ukrajinském trhu může být využit i mechanismus Česko – ukrajinské mezivládní komise pro hospodářskou, průmyslovou a vědeckotechnickou spolupráci (MVK). Deváté zasedání MVK se uskuteční v roce 2021 v Kyjevě.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Upozorňujeme, že níže uvedené informace jsou obecného charakteru a mohou být dočasně pozměněny opatřeními zavedenými v důsledku pandemie onemocnění COVID-19. Proto je v letošním roce nezbytné tyto informace vždy porovnávat s aktuálními informacemi uvedenými na webových stránkách Velvyslanectví ČR na Ukrajině a Generálního konzulátu ČR ve Lvově, kde jsou všechny relevantní texty průběžně aktualizovány, tak jak se omezující opatření kontinuálně mění v závislosti na vývoji epidemiologické situace v Ukrajině.

Dokumenty

Při cestě na Ukrajinu musí mít cestující u sebe platný pas, platnost pasu musí pokrývat celou dobu předpokládaného pobytu na Ukrajině. Platný pas je vyžadován i v případě pobytu v tranzitním prostoru mezinárodního letiště. Občané ČR mohou vstupovat a pobývat na území Ukrajiny bez víza v délce maximálně 90 dnů během jakéhokoliv 180-denního období. Při pasové kontrole mohou být občané ČR (s výjimkou držitelů diplomatických a služebních pasů, členů oficiálních delegací apod.) vyzváni k odevzdání otisků prstů. V případě pobytu za účelem zaměstnání, trvalého pobytu, sloučení rodiny, studia nebo pobytu převyšujícím 90 dnů je nutno požádat o dlouhodobé vízum. Doporučujeme občanům ČR, aby při přechodu hranic Ukrajiny požadovali od ukrajinských pohraničních orgánů vyznačení přechodového razítka s datem přechodu hranic Ukrajiny. V případě pobytu na území Ukrajiny do 90 dnů se není nutno registrovat k pobytu u příslušných ukrajinských orgánů.

Na webu Státní pohraniční služby Ukrajiny lze prostřednictvím kamer sledovat aktuální situaci na jednotlivých hraničních přechodech.

V případě cesty motorovým vozidlem je nutné, aby řidič vlastnil řidičský průkaz (ukrajinské orgány nemusí vždy akceptovat české řidičské průkazy) a technický průkaz. Vyžadována je i tzv. zelená karta. V případě cesty automobilem naléhavě upozorňujeme, že na hranicích, ale i ve vnitrozemí, je třeba prokazovat vlastnický vztah k automobilu. Jestliže se jedná o vozidlo zapůjčené či služební (tj. v malém technickém průkaze od vozidla je napsáno jiné než řidičovo jméno), je nutné celním orgánům, resp. dopravní policii, předložit notářsky ověřenou plnou moc k užívání vozidla s úředním překladem do ukrajinštiny, příp. jiný dokument opravňující řidiče k užívání vozidla.

Ukrajinské pohraniční orgány mohou vyžadovat doklad o dostatečných finančních prostředcích pro pobyt v zemi. Jejich množství však není pevně dáno, protože závisí jednak na aktuální podobě životního minima, jehož v ýše se i několikrát do roka mění, jednak na kurzu ukrajinské hřivny k volně směnitelným měnám, jež také podléhá výkyvům, a jednak i na tom, do jaké míry je pobyt cizince hrazen třetí osobou či

předem zaplacen (např. přes cestovní kancelář). Podrobnější informaci v tomto ohledu lze nalézt na webových stránkách Velvyslanectví České republiky na Ukrajině, v sekci „Víza a konzulární informace“, v kapitole „Cestujeme na Ukrajinu“.

Zvláštní režimy vstupu a bezpečnostní situace

Pro Krym a Sevastopol, dále území Doněcké a Luhanské oblasti, která nejsou pod kontrolou ukrajinských orgánů a také Marmarošský masiv na ukrajinsko-rumunské hranici platí zvláštní režimy vstupu.

Krym a Sevastopol

MZV ČR důrazně nedoporučuje občanům ČR cestovat do Autonomní republiky Krym a města Sevastopolu. Ukrajinská strana povoluje průjezd cizincům mezi dočasně okupovaným územím Krymu a zbytkem Ukrajiny přes k tomu zřízená kontrolní stanoviště pouze na základě speciálního povolení.

Upozorňujeme rovněž na skutečnost, že organizované turistické cesty na Krym a do Sevastopolu podléhají platným, právně závazným restriktivním opatřením EU přijatým v reakci na protiprávní anexi Krymu a Sevastopolu Ruskou federací. Tato opatření (mj. nařízení Rady EU č. 1351/2014 a další) se vztahují na občany EU a společnosti usazené v EU a zahrnují zákaz poskytování služeb v oblasti cestovního ruchu, dovozu zboží, obchodu či investic. Fyzické nebo právnické osoby, které nebudou tato nařízení dodržovat, se vystavují možnosti postihu.

Cizinci, kteří poruší platné právní předpisy pro vstup na dočasně okupované území Ukrajiny a jeho opuštění, nesou správní, případně i trestněprávní odpovědnost a hrozí jim uložení pokuty, zákazu vstupu na území Ukrajiny či trestu odnětí svobody.

Podrobnější informaci v tomto ohledu lze nalézt na webových stránkách Velvyslanectví České republiky na Ukrajině, v sekci „Víza a konzulární informace“, v kapitole „Cestujeme na Ukrajinu“.

Doněcká a Luhanská oblast

MZV ČR důrazně doporučuje občanům České republiky necestovat do Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny, obzvláště pak do míst, která se nacházejí v blízkosti tzv. linie dotyku, kde stále dochází k nepravidelným ozbrojeným střetům.

České občany, kteří musí uvedené oblasti z humanitárních či jiných závažných důvodů navštívit, MZV ČR vyzývá k maximální možné obezřetnosti. MZV ČR dále upozorňuje, že cizinci, pobývající v Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny na územích, která nejsou pod kontrolou ukrajinských orgánů, se vystavují riziku zadržení, odebrání cestovních dokladů či osobního majetku, případně i újmy na zdraví. Je absolutně zakázáno vstupovat na území či opouštět území, jež nejsou pod kontrolou ukrajinských orgánů, bez vyřízeného speciálního povolení a jinudy než přes stanoviště, jež pro tento účel zřídily ukrajinské instituce. MZV ČR zároveň upozorňuje, že má jen velmi omezené možnosti poskytovat českým občanům na územích Doněcké a Luhanské oblasti, která nejsou pod kontrolou ukrajinských orgánů, pomoc v nouzi (byť by se jednalo o legální pobyt českého občana na těchto územích, tedy pobyt se souhlasem ukrajinských orgánů). Podrobnou informaci o obecných pravidlech, která platí pro vstup/ na opuštění území nekontrolovaných ukrajinskými orgány, naleznete na webové stránce Velvyslanectví České republiky v Kyjevě.

Marmarošský masiv

Pro návštěvu Marmarošského masivu (Rachivské hory, Huculské Alpy) je nutné vyřídit si předem speciální, dočasné povolení. Povolení pro vstup do oblasti Marmarošského masivu se zpravidla vydává za podmínky, že účastníci disponují GPS navigací, mapami a detailně naplánovaným itinerářem své cesty. Pobyt v Karpatské biosférické přírodní rezervaci, kam náleží i Marmarošský hřeben, je placený. Podrobnější informaci v tomto ohledu lze nalézt na webových stránkách Generálního konzulátu ve Lvově v sekci „Víza a konzulární informace“, v kapitole „Informace pro občany ČR“.

Pro celé území Ukrajiny platí stav vysoké bdělosti a zvláštní ochrany pro zajištění bezpečnosti strategických objektů.

MZV ČR obecně doporučuje vyhýbat se místům s velkou koncentrací osob a vyzývá k neúčasti v demonstracích a pochodech.

MZV ČR doporučuje cestovatelům registrovat se před případnou cestou na Ukrajinu v databázi cestovatelů DROZD na webu <http://drozd.mzv.cz>.

Bezpodmínečné je dodržování všeobecných bezpečnostních pravidel pro cestování - nenechávat nic bez dozoru v kabině vozidla, zejména osobní doklady a doklady od auta, osobní doklady nenosit v otevřených kapsách či taškách, neprezentovat u čerpadel, směnárny a pokladen obchodů svou plnou peněženku či zbytečně upozorňovat na svůj zahraniční původ, nedávat osobní doklady do zástavy a při problémech okamžitě kontaktovat nouzovou linku Velvyslanectví ČR v Kyjevě nebo Generálního konzulátu ve Lvově. Kvalita silnic na Ukrajině (kvalita povrchu i značení) je obecně nižší než ve střední Evropě, při cestování autem na delší vzdálenosti, proto nelze spoléhat na evropské časové parametry pro překonání určité vzdálenosti. Silnice nižší třídy v odlehlejších oblastech mohou být v důsledku velmi špatného stavu vozovky dokonce velmi obtížně sjízdny.

Celní a devizové předpisy

Bez celní deklarace lze v hotovosti převážet oběma směry valutu v ekvivalentu částky 10 000 eur. Vývoz a dovoz valuty v částce převyšující ekvivalent 10 000 eur musí být celně deklarován, přičemž na částku nad 10 000 eur musí být předloženo písemné potvrzení bankovního

úřadu o výběru hotovosti z bankovního účtu.

Celní předpisy stanoví, že od cla jsou osvobozeny drahé kovy, cennosti a zboží, jejichž celková hodnota nepřesahuje 1 000 eur (na letištích) nebo 500 eur (pozemní či námořní hranice) a jehož váha nepřekračuje 50 kg. Dále jsou od cla osvobozeny věci osobní potřeby, např. mobilní telefony (maximálně 2 ks/os), kamery, oblečení a notebooky (maximálně 2 ks/os). Na osobu lze vézt potraviny pro vlastní potřebu v jednom balení nepřekračující hodnotu 200 eur a váhu 2 kg. Na osobu starší 18 let je povolen dovoz 1 litru tvrdého alkoholu plus 2 litrů vína plus 5 litrů piva a 200 cigaret nebo 50 doutníků nebo 250 g šňupacího tabáku (celková hmotnost tabákových výrobků nesmí přesáhnout 250 g). Z domácího zvířectva je povolena přeprava 3 savců, 6 ptáků a 20 ryb s náležitou veterinární dokumentací. Léky mohou být pouze pro vlastní potřebu a nepřekračující množství potřebné na předpokládanou délku léčby, přičemž se může vyžadovat lékařský recept.

Při vývozu zboží z Ukrajiny do Evropské unie je však nutné počítat s výrazně odlišnými předpisy členských zemí EU (zejména v množství cigaret, alkoholu a automobilových paliv). V této souvislosti se zmiňuje, že vedle paliva v nádrži automobilu lze vyvézt z území Ukrajiny maximálně dalších 10 litrů v kanystrech.

Je zakázáno importovat na Ukrajinu výbušniny, jedovaté či jinak škodlivé látky, radioaktivní materiály, narkotika a psychotropní látky, jakékoliv materiály, jež propagují válku, násilí, pornografii, rasovou, etnickou či náboženskou nesnášenlivost či vyzývají k násilnému svržení ústavního systému Ukrajiny.

Dovoz zbraní a obranných prostředků (střelné zbraně, nože s čepelí delší než 15 cm, teleskopické obušky apod.) podléhá povolení, a toto se týká i obranných sprejů. Na základě praktických zkušeností se však doporučuje vůbec se zdržet dovozu a vývozu těchto položek. Dále se doporučuje nevyvážet umělecké předměty a další věci, u nichž není možné prokázat jejich původ.

Řidiči nákladní dopravy musí dbát na úplnost průvodních dokladů k přepravovanému zboží. Je nepřípustné, aby se u dopravců vyskytovalo více faktur s různými cenami na jedno zboží nebo docházelo k rozdílu mezi skutečnou a deklarovanou vahou zboží. Takové nedostatky mají soudní pokračování s konfiskací zboží a dopravního prostředku.

Povinná výměna valut se nevyžaduje. V teritoriu existuje široká síť směnárén. Směna se provádí zpravidla bez manipulačního poplatku, podmínkou je předložení platného cestovního dokladu. Nejlépe je na Ukrajinu cestovat s EUR nebo USD v menších bankovkách (mimo mince - ty na Ukrajině nikdo nesměňuje). U USD jsou ve směnárnách požadovány málo opotřebované bankovky (např. stodolarové bankovky ne starší než emise z roku 1993). Výměnu peněz silně doporučujeme zásadně uskutečňovat pouze v bankách nebo ve směnárnách.

Služby

Úroveň poskytovaných služeb má na Ukrajině stoupající tendenci, avšak zejména mimo městské aglomerace mnohdy nedosahují požadovaného standardu. To se týká zejména hotelů, restaurací, zábavních středisek, autoservisů, veřejných či restauračních WC apod.

Cena kvalitního Naturalu 95 se pohybuje kolem 29 UAH/litr a motorové nafty kolem 27 UAH/litr. Hustota sítě čerpacích stanic se zvýšila a na hlavních silnicích a ve velkých městech se nachází dostatečné množství těchto stanic na standardní evropské úrovni.

Zdravotní péče

Občanům ČR je poskytována lékařská péče za úplatu, avšak upozorňujeme na odlišnou kvalitu v porovnání s ČR. Existují zde i soukromé ordinace, především stomatologické, kde je ošetření na vyšší úrovni s odpovídajícími cenami. Občané ČR by se před cestou na Ukrajinu měli pojistit. České pojišťovny, které jsou členy mezinárodní asociace CORIS, by měly být pro pojištění nejvhodnější, protože mají partnery i na Ukrajině. Ošetření je možné zajistit ve státních a soukromých ordinacích. S ohledem na následky černobylské havárie je třeba dbát na osobní hygienu a raději nekupovat syrové potraviny (mléko, maso, máslo a tvaroh) u soukromníků, zvláště pak pouličních prodáváčů.

Důležitá telefonní čísla

požárníci: 101

policie: 102

první pomoc: 103

tísňové číslo: 112

Kancelář ČSA v Kyjevě – tel.: +380 44 288 10 60, fax: +380 44 288 10 64, e-mail: sales.iev@czechairlines.com

odtahová služba: +380 44 559 78 65

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

V souladu s platnými ukrajinskými zákony (zákon o zaměstnanosti obyvatelstva) musí zaměstnavatel, který chce zaměstnat cizince na Ukrajině, absolvovat stanovenou proceduru registrace a získání odpovídajících povolení. Pracovní povolení k zaměstnávání cizinců vydává Státní služba zaměstnanosti při Ministerstvu sociální politiky Ukrajiny, pokud tuto otázku jinak neupravují platné mezinárodní dohody. Povolení se vydává na konkrétní termín (většinou na 1 rok nebo na termín platnosti pracovní smlouvy, ne déle než na 3 roky, a to pro zvláštní kategorie cizinců) a na určitou funkci. Po ukončení platnosti povolení v případě potvrzení odůvodnění ho lze dále obnovovat. Platnost může být

prodloužena za podmínky, že zaměstnavatel předloží příslušnému orgánu odpovídající žádost před ukončením platnosti původního povolení. Cizinec může pracovat na několika pozicích u jednoho nebo několika zaměstnavatelů za podmínky získání povolení pro každou funkci. Pro vysoce placené odborníky existuje možnost vedlejšího pracovního poměru bez získání zvláštního povolení, jestli platnost pracovní smlouvy na vedlejší povolání nepřekračuje termín platnosti povolení na hlavním pracovišti.

Rozhodnutí o vydání pracovního povolení se přijímá na základě odůvodněné žádosti zaměstnavatele, ke které se kromě dokumentů týkajících se konkrétního zaměstnance/cizince (kopie pasu, osobní údaje, fotografie) přikládá především kopie návrhu pracovní smlouvy a dokument potvrzující zaplacení poplatku za přijetí žádosti. O pracovní povolení není potřeba žádat, pokud má cizinec dlouhodobý (trvalý) pobyt na Ukrajině, získal status uprchlíka dle ukrajinské legislativy, je zástupcem zahraniční mořské nebo říční flotily, je pracovníkem zahraničních sdělovacích prostředků, akreditovaných pro práci na Ukrajině aj.

Zaměstnavatel hradí za zaměstnance dávky zdravotního a sociálního pojištění ve výši 22% ze stanoveného platu. Minimální mzda je na Ukrajině na úrovni 6000 hřiven (období od 1.1. do 30. 11. 2021) s tím, že se zvýší na 6500 hřiven od 1.12. 2021. Průměrná mzda na Ukrajině činí 13 612 UAH (březen 2021) s tím, že její výše se v různých regionech liší.

5.9 Veletrhy a akce

Plánované významné veletrhy na Ukrajině v roce 2021 (v Kyjevě)

UITT (cestovní ruch): 11.- 13.5.2021, www.uitt-kiev.com
INTERTOOL (zahradní nářadí): 18.-20.5.2021, www.intertool.kiev.ua
AQUA-THERM (vytápěcí, vodovodní zařízení): 18.-20.5.2021, www.aqua-therm.kiev.ua
ELCOM-UKRAJINA (energetika, úsporné technologie): 18.-20.5.2021, www.elcom.ua
KIEVBUILD (stavební materiály a technologie): 18.-20.5.2021, <https://worldbuild-kiev.com.ua>
AutoTechServis (servis vozidel): 26.-28. 5.2021, www.ats-expo.com.ua
AGRO (technologie pro zemědělství): 8.-11.6.2021, www.agroexpo.in.ua
AVIASVIT – XXI (letecký průmysl): 15.-18.6.2021, <http://www.iec-expo.com.ua/avia-2020ua.html>
UKRAINE INTERNATIONAL TRAVEL MARKET (cestovní ruch): 5.- 7.10.2021, www.ukraine-itm.com.ua
BEZPEKA/SECURITY (bezpečnostní zařízení a systémy): 5.- 8.10.2021, www.bezpeka.ua
PUBLIC HEALTH (zdravotnictví): 6.- 8.10.2021, www.publichealth.com.ua
ARMS and SECURITY (bezpečnost): 15. 18.6.2021, <https://www.iec-expo.com.ua/or-2021.html>
WORLD FOOD UKRAINE (potravinářství): 2. – 4. 11. 2021, www.worldfood.com.ua
OILGASEXPO (plynárenství): 19.- 21.10.2021, <https://www.iec-expo.com.ua/ru/ngru-2021.html>
AQUA UKRAINE (vodohospodářství): 19.-21.10.2021, <https://www.iec-expo.com.ua/aqua-2021.html>
INDUSTRIAL FORUM (průmyslová zařízení a technologie): 16. -19.11.2021, <https://www.iec-expo.com.ua/pf-2021.html>

Na vybraných veletrzích organizuje český stánek kancelář Czech Trade v Kyjevě.

Vybraní organizátoři výstav a veletrhů:

International Exhibition Centre, www.iec-expo.com.ua
Kyiv International Contract Fair, www.kmkya.kiev.ua
Acco International, <http://acco.ua> PremierExpo, www.pe.com.ua
EUROINDEX, www.euroindex.ua

Největší kyjevská výstaviště:

International Exhibition Centre, www.iec-expo.com.ua
KyjevExpoPlaza, www.expoplaza.kiev.ua
Národní ExpoCentrum Ukrajiny, www.expocenter.com.ua

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR na Ukrajině

01054 Kyjev, Jaroslaviv Val 34 A

tel.: +380 44 2726800

e-mail: kyiv@embassy.mzv.cz (ekonomický diplomat: commerce_kiev@mzv.cz)

Pro dopravu z letiště na Velvyslanectví ČR v Kyjevě lze použít taxík či veřejnou dopravu (tj. autobusem či letištním vlakem z letiště do centra a dále metrem). Nejbližší k velvyslanectví je stanice metra Zlatá vrata (cca 8 minut pěšky k velvyslanectví).

Konzulární úsek Velvyslanectví ČR na Ukrajině

02000 Kyjev, Bohdana Chmelnického 58

tel.: +380 44 2341005

konzulární pohotovost: +38050 3101046

e-mail: consulate_kyiv@mzv.cz

Generální konzulát ČR ve Lvově

79057 Lvov, ul. Antonovyče 130 A

tel.: +380 322 976893; +380 322 976894

e-mail: lvov@embassy.mzv.cz

Honorární konzulát ČR v Charkově

61022 Charkov, Náměstí Svobody 8

tel.: + 380 57 760 45 19

e-mail: konzulat.cz@klsp.kharkov.ua

Honorární konzulát ČR v Dnipru

49027 Dnipro, ul. Volodymyra Monomakha 25A-2

tel.: + 380 56 785 35 50

e-mail: dnipro@honorary.mzv.cz

Zemědělský expert při Velvyslanectví ČR v Kyjevě

Jehor Rešetnyk

tel.: +380 99 098 33 35 e-mail: yegor.reshetnyk@mze.cz

(zabývá se rozvojem bilaterální spolupráce v oblasti zemědělství a potravinářském průmyslu)

Zahraniční kancelář agentury CzechTrade

01030 Kyjev, ul. I. Franko 40, kancelář č. 10

tel.: +380 44 238 61 30

e-mail: kiev@czechtrade.cz

web: www.czechtrade.kiev.ua

Kancelář Českého centra v Kyjevě

03150 Kyiv, ul. Ivana Fedorova 12

tel. +380 44 230 29 64, mobil: +380 95 68 73 158

e-mail: cckiev@czech.cz

web: www.kyiv.czechcentres.cz

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Tísňové číslo – 112
Havárie plyn – 104
Policie – 102
Lékařská pohotovost – 103
Požárníci – 101
Informace o tel. číslech – 109, 115

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

www.president.gov.ua - Kancelář prezidenta Ukrajiny
www.kmu.gov.ua - Kabinet ministrů Ukrajiny
www.rada.gov.ua - Nejvyšší rada Ukrajiny
<http://zakon.rada.gov.ua> - ukrajinská legislativa
www.me.gov.ua - Ministerstvo ekonomiky Ukrajiny
<https://agro.me.gov.ua> - Ministerstvo agrární politiky a potravinářství Ukrajiny
<https://thedigital.gov.ua> - Ministerstvo digitální transformace Ukrajiny
<https://mspu.gov.ua> - Ministerstvo pro otázky strategických odvětví průmyslu Ukrajiny
<https://minre.gov.ua> - Ministerstvo pro reintegraci dočasně okupovaných teritorií Ukrajiny
www.minjust.gov.ua - Ministerstvo spravedlnosti Ukrajiny
www.minfin.gov.ua - Ministerstvo financí Ukrajiny
<https://mepr.gov.ua> - Ministerstvo ochrany životního prostředí a přírodních zdrojů Ukrajiny
<http://mpe.kmu.gov.ua> - Ministerstvo energetiky Ukrajiny
<http://mtu.gov.ua> - Ministerstvo infrastruktury Ukrajiny
www.minregion.gov.ua - Ministerstvo rozvoje komunit a teritorií Ukrajiny
www.mon.gov.ua - Ministerstvo školství a vědy Ukrajiny
<https://mkip.gov.ua> - Ministerstvo kultury a informační politiky Ukrajiny
www.moz.gov.ua - Ministerstvo zdravotnictví Ukrajiny
<https://sport.gov.ua> - Ministerstvo mládeže a sportu Ukrajiny
www.msp.gov.ua - Ministerstvo sociální politiky Ukrajiny
<http://mvs.gov.ua> - Ministerstvo vnitřních věcí Ukrajiny
www.mfa.gov.ua - Ministerstvo zahraničních věcí Ukrajiny
www.mil.gov.ua - Ministerstvo obrany Ukrajiny
<https://mva.gov.ua/ua> - Ministerstvo pro veterány Ukrajiny
www.bank.gov.ua - Národní banka Ukrajina
www.ucci.org.ua - Obchodně průmyslová komora Ukrajiny
<https://dpss.gov.ua/> - Státní služba pro bezpečnost potravin a ochranu spotřebitele Ukrajiny
<https://ucci.org.ua/rieghional-ni-ttp> - regionální obchodně průmyslové komory
www.ukrstat.gov.ua - Státní služba statistiky Ukrajiny
<https://nszu.gov.ua/> - Státní služba zdraví Ukrajiny
<https://customs.gov.ua/> - Státní celní služba Ukrajiny
<https://tax.gov.ua/> - Státní daňová služba Ukrajiny
<http://sfs.gov.ua> - Státní fiskální služba Ukrajiny
<https://dmsu.gov.ua/> - Státní migrační služba Ukrajiny
www.dkrp.gov.ua - Státní regulační služba Ukrajiny

Informační agentury a internetové noviny:

www.unian.net
www.interfax.com.ua
www.korrespondent.net
www.pravda.com.ua
www.glavred.info

K podnikání na Ukrajině v češtině: www.peterkapartners.cz, v angličtině a ruštině www.pwc.com.